

3. ARMADA PRODIRA V NEMCIJO

Tretja armada generala Pattona prodira na 26 milj dolgi fronti v Saarsko kotlino in je 95. infanterijska divizija včeraj napredovala šest do sedem milj ter na dveh krajih prekorčila nemško mejo.

Prednje straže tretje armade na levem krilu so od Saarbrueckena oddaljene samo še deset milj, ki je največje mesto v Saarski kotlini.

Proti severu je infanterijska divizija devete armade generala Simpsona zavzela Barmen in Altdorf, prva armada pa je zavzela Lamersdorf in Inden v smeri proti Kolinu. Associated Press poroča, da je deveta armada zavzela Kirchberg, eno miljo od Juelicha, ki je bil zavzet v ponedeljek in gonil sovražnika iz Koslarja in Merzenhausena.

Na celi fronti zavezniški utrjujejo svoje postojanke in se pripravljajo še na močnejše sunke. Ojačenja in vojaške zaloge prihajajo na vse kraje fronte. V splošnem so zavezniške divizije, katerih je okoli 55, mnogo živahnije, kakor pa so nemške.

Bitka za Lotarinsko se bliža koncu, bitka za Saar pa se pričinja. Na 26 milj dolgi fronti je tretja armada gen. Pattona onstran nemške meje, na meji ali pa oddaljena od meje kako miljo zapadno od Saarske kotline, južno od Saara pa druge divizije metodično gonijo Nemce proti severu v Siegfriedovo črto, ki brani Saar, ki je bogat na premogu in ima velike industrije.

Višje proti severu imajo ameriška prva in deveta ter angleška druga armada to prednost, da so že onstran Siegfriedove črte, toda tretja armada bo morala šele prebiti Siegfriedovo črto na najmočnejšem kraju in bile se bodo še velike bitke na planjavi pred Kolonom.

Na fronti v Alzaški ameriška sedma in francoska prva armada preganjajo zadnje nemške ostanke iz Vogezov in z alzaške planjave ter sta

fronto med Saerne in Straasburgom raztegnili na 20 milj. V Huertgen gozdu se bijejo še vedno srditi boji in Amerikanci skušajo pregnati Nemce iz porušenega mesta Huertgena, čegar dve tretini sta v ameriških rokah. Severno od Huertgena ameriška artilerija obstreljuje Grosechau.

Teh bojov ni mogoče presojati, koliko jrdov je bilo pridobljenih, ker je namen generala Eisenhowerja uničiti nemško armado, ki si je izvolila ravno ta kraj, da pride do odločitve.

DAN UJEDINENJA

Četudi je Jugoslavija še vedno zasedena — le majhen njen del je bil dosedaj osvobojen — pri vsem tem Jugoslavlani, kjerkoli žive, obhajajo 1. decembra dan ujedinjenja.

Tako bo v petek, 1. decembra v slovenski cerkvi sv. Cjila v New Yorku ob 10. peti sv. maši, pri kateri bodo navzoči zastopniki jugoslovanskega konzulata v New Yorku.

V nedeljo, 3. decembra pa bodo Združena društva jugoslovanskih Amerikancev priredila veliko proslavo v Arlington Hall, 23 St. Marks Place, s sodelovanjem hrvatskega pevskega društva "Jedinstvo" in slovenskega pevskega društva "Slovan".

Nastopili bosta tudi poznani koncertni pevki Miss Ann Kopic in Miss Olga Turković in tudi Miss Zorka Baldasar de Simon. Plesali pa bosta Miss Katja Delakova in Mr. Fred Berk.

Slavnostna govornika bosta Mr. Louis Adamič in Rev. Strahinja Maletić.

Začetek je ob 4 popoldne. Narodna zavest mora vsakogar privediti na to prireditev!

Predsednikova poslanica konvenciji CIO

Predsednik Roosevelt je CIO konvenciji v Chicagu poslal naslednjo poslanico:

"Ameriški možje in žene na sestavljalnih vrstah, pri strojih, v rudnikih, pri prodajalnih mizah, v uradih, na farmah in oni, ki vodijo produkcijo, so skoro brez izjeme storiili vse, kar je človeško mogoče, da so pomagali našim bratrim vojakom bojevati se proti krutemu sovražniku. Poslali so jim topove, ki nimajo primere, tanke, aeroplane in ladje v rekordni množini, skupno z

neizmerno množino municije in drugih vojaških potrebščin. To je delo, na katero morejo biti ponosni delavci, uradniki in farmerji.

Toda to delo še ni dovršeno. Moramo, in vemo, da bomo še dalje izdelovali orožje in dragi vojni material, ki ga potrebujejo naši vojaki, tako da bo vojna skrajšana, da bodo življenja ohranjena in da se bodo naši fantje v najkrajšem času vrnili na svoje domove in k svojim domačim."

Anglija nasprotna grofu Sforzi

Italijanska kabinetna kriza je bila včeraj še bolj poostrena, ko je angleška vlada podala svoj veto, da bi bil Carlo Sforza italijanski zunanji minister.

Nobena stvar, ki se je dogajala od razsula Italije, ni italijanske javnosti razburila tako, kot angleški veto. To pa je imelo za posledico, da so se Italijani združili okoli Sforze. Ker pa imajo zavezniški po pogojih premirja pravico odobriti ali pa zavrniti imenovanje katkega ministra, odboru za narodno osvobodjenje ne preostane nič drugega kot vkloniti se angleški odločitvi.

Vse to daje ministrskemu predsedniku Bonomiju proste roke in izgleda, da bodo vse stranke morale sprejeti njegove pogoje in sestaviti vlado pod njegovim vodstvom.

ANGLEŠKE IZGUBE

Angleška vlada je objavila "belo listino", v kateri navede svoje izgube, ki so bile dosedaj tajne. Po tem seznamu je Anglija izgubila nad 214,000 vojakov in mornarjev, ki so bili ubiti ali so pogrešani; 30,000 trgovskih mornarjev in 57,000

Rusi gredo čez Donavo

Nek nemški komentator na radio pravi, da bodo Rusi v najkrajšem času poslali v boj vse svoje divizije na celi vzhodni fronti.

Nemški komentator je rekel, da sedaj vlada nekaka zagovetna tišina, vsa znamenja pa kažejo, da bodo Rusi v kratkem pričeli veliko ofenzivo.

V južni Čehoslovaški in v severovzhodni Madžarski sta ruski armadi maršala Malinovskega in generala Petrova skupno prekorčile Tiso in sta na 90 milj dolgi fronti napredovale sedem milj.

Berlin naznanja, da je rdeča armada s svojih mostišč ob Donavi 100 milj južno od Budimpešte pričela prodirati in je zavzela Mohač.

United Press pravi, da je general Ludendorff v prvi svetovni vojni izbral Blatno jezero za kraj odločilne bitke in tako se bo tudi najbrže sedaj na tem kraju bila velika odločilna bitka, kajti, ako zmaga Rusi, jim bo odprta pot na Dunaj in v jugovzhodno Nemčijo.

Pri Mohaču je turški sultan Soliman II. leta 1526 porazil Madžare, nakar so bili Turki 150 let gospodarji Madžarske; 12. avgusta 1687 pa je Karl Lotarinski na istem kraju premagal Turke in je s tem bilo

Sodišče v Lublinu sodi nemške zločince

Šest nemških SS-vojakov, katere je rdeča armada vjela na Poljskem, bo postavljenih pred posebno sodišče, pred katerim se bodo morali zagovarjati kot vojni zločinci za umore in posilstva, v Lublinu na Poljskem.

Preiskovalna komisija je zbiralala proti njim dokaze v Maidaneku, kjer so bili zločini izvršeni in preiskava je sedaj končana.

Štirje nižji SS častniki: Herman Vogel (Rottenfuhrer), Anton Ternes (Oberscharfuhrer), Wilhelm Hartenmeier (Hauptscharfuhrer), in Theodor Schellen (Rottenfuhrer) so obdolženi, da so morili, mučili in pretepali vojne ujetnike in civiliste v koncentracijskem taborišču v Maidaneku.

Hartmeier je posebno na glasu, da je neusmiljeno mučil ženske in vojne ujetnike. Schellen je bil posebno spreten v izbijanju zob ujetnikom ali pa jim je jemal umetna zobovja.

Ostala dva SS vojaka Heinz Stech in Edmund Pohlman sta obdolžena, da sta zlorabljala ženske, ki so bile pripeljene v taborišče iz okolice.

Dokaze je zbrala posebna poljsko-sovjetska komisija, ki je bila postavljena, da preiskuje zločine v Maidaneku.

konec turškega gospodstva. Moskovski radio je včeraj sporočil, da se zmaga na Madžarskem zelo naglo bliža. Angleška radio postaja naznanja, da je rdeča armada zavzela Csepel na severnem koncu Csepel otoka na Donavi skoro v osrčju Budimpešte.

JAPONCI NAPADLI AMER. LADJE

Včeraj so Japonci z velikim številom aeroplanov napadli ameriške ladje v Leyte zalivu in v boju je bilo izstreljenih 15 sovražnih aeroplanov.

Ob istem času je bilo naznanjeno, da so ameriške bojne ladje, med njimi več rušilcev, v ponedeljek ponoči vozile skozi sovražno vodovje in so prvič bombardirale sovražne postojanke okoli Ormocsa. S tem bombardiranjem hoče general MacArthur preprečiti Japoncem, da bi izkrcali kaka ojačenja ter obstreljuje tudi one kraje, kjer so se zadnje dni Japonci izkrcali.

United Press poroča, da so ameriške bojne ladje v ponedeljek ponoči obstreljevale pristanišče v Ormocsu, ne da bi se oglasile sovražne baterije. V mestu je nastalo več velikih požarov.

Vspreh kanadskega sedmega državnega posojila

Sedmo kanadsko državno posojilo, oziroma prodaja tozadevnih denarnih obveznic, je popolnoma uspela in sicer v vseh pokrajinah v Kirkland Lake, Ont., katero mesto bi moralo nabrati \$600,000, so meščani nakupili za \$108,900 obveznic več, kakor je bilo prvotno določeno.

Poslajte božična voščila in darila že sedaj. Zaradi pomanjkanja delavcev v poštah uradih ne bodo mogle biti pošilke pravočasno dostavljene, ako bi bile oddane na poštah uradih zadnje dneve.

Nova Jugoslavija vstaja

Medtem ko se Nemci uradno in z obžalovanjem poslavljajo od novega reda, ki so ga nameravali postaviti v Evropi, se balkanske države izkopujejo izpod razvalin nemškega divjanja in se pripravljajo, da postanejo trdne in močne države.

Nikjer ni ta razvoj tako razviden kot na Balkanu, kjer so se narodi z nepopisnimi žrtvami tako junaško borili proti vpadniku.

V petek, 24. novembra je maršal Stalin, ki je govoril najbrže v imenu "treh velikih", uradno odobril Jugoslovansko federacijo maršala Tita. Nova Jugoslavija, ki je bila ravno pred enim letom postavljena v Jajen, nima s prejšnjo avtorsko kraljevino nič drugega skupnega kot samo ime: Jugoslavija.

Jugoslavija, ki je bila skozi tri leta prednja borbena četa demokratske Evrope, je postavila nov zgled drugim narodom.

Nobena druga stvar pa menda ni prispevala toliko, da se celijo stare rane in da je postavljen temelj bodočega razglasja na Balkanu, kakor razglas svobodne in federativne Macedonije v federativni Jugoslaviji 2. avgusta, 1944. Presenetljivo je, da to dejstvo dosedaj še ni bilo omenjeno v ameriškem tisku.

Macedonija je bila boleča rana na Balkanu — večna kost, za katero so se prepirale Srbija, Bolgarska in Grška. Te tri države so pričele prvo balkansko vojno proti Turčiji v namenu, da osvobodijo Mace-

donijo. In zaradi razdelitve Macedonije je prišlo med temi državami do druge balkanske vojne. Macedonija je bila vzrok da je Bolgarska leta 1915 stopila na stran centralnih držav in tudi sedaj je bila za Bolgarsko izgovor, da se je leta 1941 pridružila osi.

Z macedonskim narodom pa "osvoboditeljice" niso postopale kot z enakopravnimi državljani. Macedonci so bili razdeljeni med Jugoslavijo, Bolgarsko in Grčijo, toda niso dobili priznanja svoje narodnosti. Bili so vedno zatirani in bilo jim celo prepovedano imenovati se Macedonci.

Toda letos 2. avgusta se je zbralo v Bitolju 125 predstavnikov macedonskega naroda in so v prisotnosti zastopnikov maršala Tita in zavezniške vojaške komisije razglasili svobodno Macedonijo. Nekaj tednov pozneje je bolgarski ministrski predsednik Simon Gorgijev izjavil, da je Bolgarska pripravljena odpovedati se svojemu macedonskemu ozemlju. Grška še ni podala svoje izjave glede svojega dela Macedonije, toda upati je, da bo to vprašanje ugodno rešeno, kadar pride EAM stranka trdno do vlade. Prvi korak pa je bil storjen in je bila izgla-

jena pot do popolnega sporazuma med novo jugoslovansko federacijo in Bolgarsko.

Ko je demokracija zmaga na Bolgarskem, je maršal Tito to izpremembo označil kot "velikansko pomembno" ter rekel: "Bolgarski narod je prvič vzel svojo usodo v svoje roke." Tedaj je tudi postavil smernice bodoče balkanske politike, ko je rekel: "Po mojem mnenju je podlaga bodoče balkanske zgradbe najtesnejše tovarštvo med dvema bratskima narodoma, med narodom Jugoslavije in bolgarskim narodom."

15. oktobra sta Jugoslavija in Bolgarska sklenili pogodbo prijateljstva in vojaškega sodelovanja. Prvi uspeh te zveze se je pokazal v skupnem sodelovanju na bojiščih. Boreč se ramo ob ramo so bolgarske čete in jugoslovanski partizani zavzeli strateško silno važno mesto Niš in 24. novembra je bila osvobodjena vsa Macedonija in so bile preostale nemške čete odrezane na Grškem.

V četrtek preteklega tedna je maršal Tito nekemu bolgarskemu časnikarju zagotovil, da bo nova Jugoslavija zastavila vse svoje sile za sodelovanje in zbližanje z vsemi svojimi balkanskimi sosedi in še po-

sebnost z Bolgarsko.

In ni bil samo slučaj, da je istega dne bolgarski ministrski predsednik dopisniku sofijskega lista "Slavjanski jug" rekel: "Bolgarski narod je pripravljen podpirati idejo tesnih odnosov in sodelovanja med južnimi Slovani. Skušamo postaviti dobre odnose z vsemi svojimi sosedi."

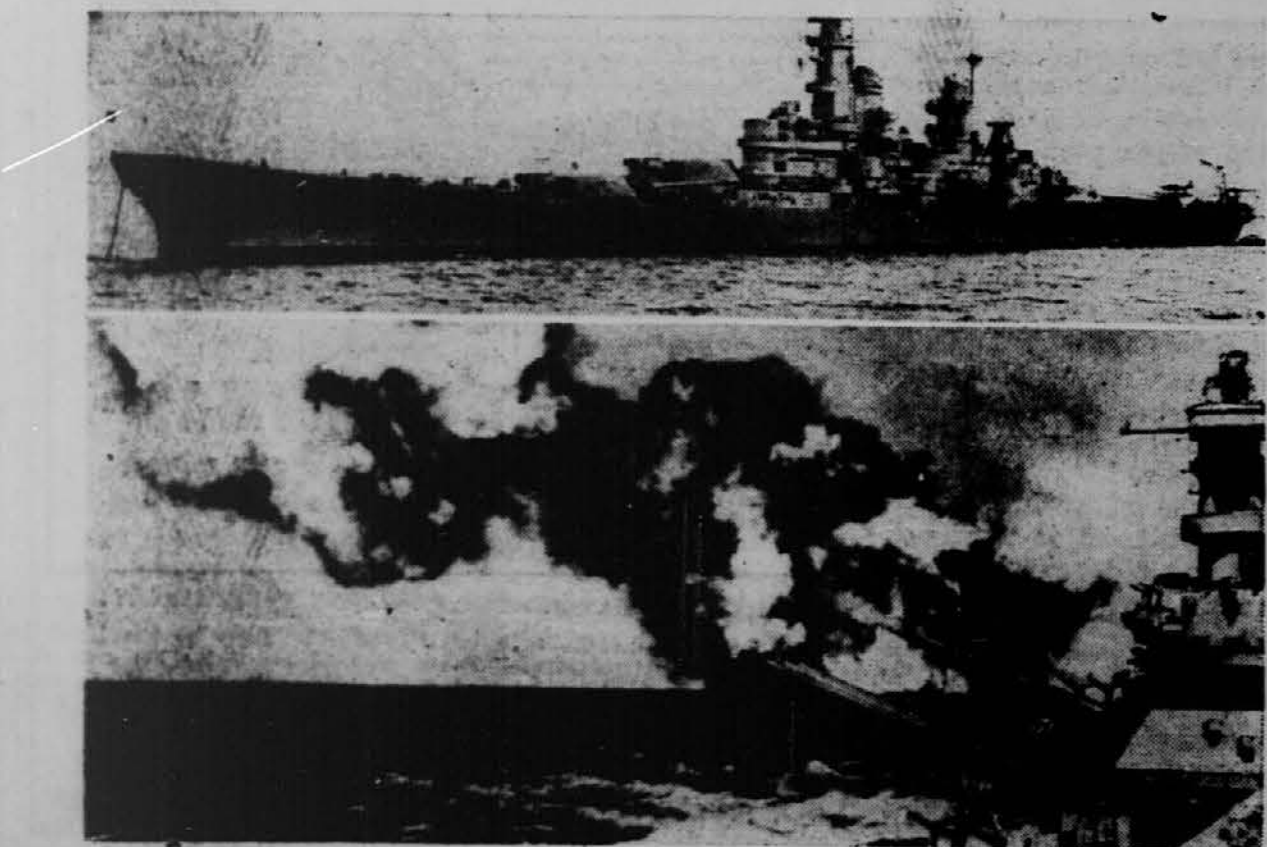
V kratki dobi desetih tednov sta Jugoslavija in Bolgarska postavili tesne odnose. Vsi balkanski demokrati upajo, da bo tovarštvo in orožje med jugoslovanskimi partizani z grškimi in albanskimi partizani postavilo trdne temelje za bodoče iskrene odnose med temi deželami.

BOJI V ITALIJI

Angleška osma armada počasi prodira proti Faenzi, je prekorčila Lamone severno in južno od mesta in ga obkoljuje.

Nemci so z veliko silo napadli zavezniško peto armado južno od Bologne, toda so bili odbiti. Pri nekem napadu na Nemci pred seboj gnali čredo ameriških tankov, ki so z bazookami in strojnimi puškami pobili mnogo ovac in Nemcev.

Nova ameriška bojna ladja

Gorenja slika predstavlja nova oklopica Iowa nekje na Pacifiku. Na spodnji sliki pa jo vidimo ob času preizkušnje in vezbanja.

"GLAS NARODA"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

: 51st YEAR :

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Govor Domobrancem

(Govoril dr. Lojze Kuhar v Londonu
dne 11. septembra, 1944)

III. DEL.

Danes bi se rad obrnil posebej na slovenske fante, ki se nahajajo v vrstah tako imenovanih "domobrancev".

Prepričan sem, da ste že zdavnaj v svojem razumu spoznali in v svojem srcu začutili, da mesto, kjer danes stojite, ni vaše mesto in da opravljate delo, ki se ga v dnu svoje slovenske in krščanske duše sramujete.

Rekli so vam, da se borite za vero. Poglejte, kaj je nemški nacizem storil na ozemlju, kjer prebiva en milijon Slovencev! Kaj pa je tam ostalo od naše vere, od naših cerkva, od naših duhovnikov, od naših družtev? Vse je Nemec strl, sedaj pa vzgaja naše otroke v poganstvu. Skupno s Hitlerjem za vero? Kdor vam to govori, ne govori resnice! Desetine milijonov katoličanov preklinja Hitlerja in nemško poganstvo zaradi zla, ki so ga razlili nad telesi in dušami nedolžnih.

Rekli so vam, da se borite proti komunizmu. Naša katoliška cerkev v 2000-letni zgodovini svojih zmag ni izročila z mečem in krivih ver ni premagala s prelivanjem krvi, razven svoje lastne. Da, v Osvobodilni fronti so komunisti. Nikdo tega ne taji. Oni so celo na vodilnih mestih. Tudi to je res. Od 27. aprila 1941 Osvobodilna fronta ni več strankarsko-komunistično gibanje. Osvobodilna fronta je danes narodno gibanje, ki po svoji biti in po svojih ciljih daleč presega strankarski komunistični okvir. Borba proti Osvobodilni fronti ni borba proti komunizmu, ampak borba proti lastnemu narodu, ki se bori za svojo svobodo.

Da bi imeli svojo vest mirno, sem ves položaj v domovini nepristransko predložil visokemu katoliškemu učenjaku v Oxfordu, davnemu prijatelju profesorja Ehrlicha. On je stvar preštudiral in premislil ter mi odgovoril: "Pod nobenim pogojem in v nobenem primeru ne smemo mi katoličani stati ob strani v boju za narodno osvobodjenje in jaz ne poznam nobenega načela krščanske vere, ki bi obvezalo katoličane, da pomagajo sovražniku naroda v boju proti svojim lastnim rojakom. Ne pozabite, da nemški nacizem ni nič manj brezbožen kot je komunizem, a je celo bolj nagnjen k preganjanju kot ta. Vi ne morete premagati enega brezbožnika s tem, da pomagata drugemu brezbožniku, da ga zatrese silo." Tako ta katoliški učenjak. Laž je torej, če kdo pravi, da zahteva katoliška vera, naj verniki pomagajo sovražniku svojega naroda, ki se bori za svobodo, in laž je, če kdo trdi, da boj za ohranitev vere nalaga komu dolžnost prelivanja bratske krvi!

Morda so vam rekli, da se borite za domovino. Poglejte, vendar, kaj je Hitler napravil iz Štajerske, Gorenjske, Koroške! Kaj je Nemec tam storil slovenskemu jeziku, slovenski kulturi, slovenski mladini! In s takšnim zločincem naj rešujemo domovino? Vse, kar ste doslej pretrpeli, vam vendar ni moglo toliko zamageliti razuma niti zakrkniti srca, da bi ne videli in ne čutili, da ste bili sramotno prevarani od onih, ki so vas postavili ob nemško zastavo s kljukastim križem in vam v imenu lažljivih vzorov iztrgali iz vaših ust prisrčno zvestobo svojemu lastnemu krvniku, vam pa stisnili v roke puško, da ubijate svoje brate.

Zato, fantje in moške, morate stran, proč od tam, kjer stojite. Proč morate za vsako ceno, za vsako žrtev. Morda vas bo ta odločitev stala novih preizkušenj. Naj! Samo da ste zbežali proč od sovražnika in si umili obraz in srce, da boste živeli v poštenju.

Kam naj bežite, me sprašujete, in kako? Od tukaj vam navodil dajati ne morem, razven enega, da morate proč od sovražnika, dokler je še čas. Vsi tisti, ki se hočete boriti za osvobodjenje domovine — in to bi moral biti danes najvišji vzor vsakega slovenskega človeka — pojdite po najkrajši poti k Osvobodilni fronti, ki je v imenu Jugoslavije in v imenu zaveznikov pooblaščen, da vodi borbo za naše osvobodjenje. Tisti pa, ki mislijo, da jim to ni mogoče, naj storijo vsaj eno: da vržejo stran nemško orožje, beže od sovražnika, prenehajo z ubijanjem lastnih ljudi in pomagajo v borbi za svobodo.

Podrobnejša navodila boste dobili od g. Snoja, ki se nahaja v glavnem stanu Osvobodilne fronte v Sloveniji. On bo navezal z Vami stike in Vam bo pokazal pot za odredilni beg. Poslušajte njega, da Vas bo popeljal na pot časti med slovenski narod.

S tem končujem svoje govore. Rad bi nanje navezal prošnjo, da me razumevate prav, da sem Vam govoril kot duhovnik, kot Slovenec in kot Vaš prijatelj ob uri, ko so v veliki nevarnosti Vaša čast in Vaša mlada življenja. Na svidenje!

(Konec.)

Kaj je s Hitlerjem?

Napisal za ONA Donald Bell

Hitler ni mrtev. Hitler je le postal v nacističnem tretjem rajhu slavnati mož pravih močev — v poslu, ki je precej podoben vlogi, katero je igral pred enajstimi leti maršal Hindenburg. Glavna moč je danes v rokah Heinricha Himmlerja, ki z železno roko vlada Nemčiji pod zaščito "izposojenega" imena nominalnega poglavarja države. Himmler je oni, ki je imel prvi idejo, da mora nacistična stranka pod zemljo, nadati svoje delovanje v podtalnem gibanju najmanj za 10 let — nakaž bo zopet čas, zato, da ponovno poskusi dobiti oblast v roke.

To so zaključki, do katerih pridete, ako pazljivo premislite zadnje dogodke v Nemčiji. Hitlerjevo proklamacijo za takozvani nemški "Volkssturm" (Narodna obramba) in vse okolnosti.

Postaviti je treba troje vprašanj — prvo, zakaj ni Hitler govoril sam? — drugo, zakaj ni raže molkal tudi vnaprej, mesto, da bi poslal Himmlerja govoriti na svojem mestu? — tretje, kaj nam pove ta proklamacija sama?

Nemci pravijo, da Hitler ni govoril sam, ker ni imel časa, radi prevelikega bremena poslovanja v glavnem stanu. Toda, kje se nahaja ta Hitlerjev glavni stan? Mnenje prevladuje, da je v Berchtesgaden. Tudi ako je kje drugje, je na vsak način že na nemških tleh, kajti vojaški dogodki so prisilili Hitlerja, da se umakne na nemška tla. Ako pa je tako — in nobenega dvoma ne more biti o tem, da je — potem si je težko misliti, da ne bi imel Hitler v svojem glavnem stanu v Nemčiji na razpolago vseh potrebnih olajšav za radio govore. . . Pomisliti je treba tudi, da je največji del vsakega govora sestava, to je, izdelava govora — govoriti pol ure ali tudi eno uro pred mikrofonom ni velika težava. — Hitlerju bi bilo torej mnogo lažje, prepuštili komu drugemu skrb, da napiše njegov govor, in govoriti sam, mesto da bi, kot trde, sam napisal govor in prepuštil Himmlerju skrb in nalogo, da ga prečita.

Kaj se je torej zgodilo? Ali je morda Hitler res mrtev kot trde nekatera poročila? Resnica je, da ni več črnil nobene besede od ranega jutra dneva, ko je bil izvršen atentat nanj. Njegov glas je zvenel takrat razburjen in vznemirjen, toda bil je to njegov glas. Od takrat naprej so nemški listi prinašali od časa do časa njegove slike, kot na primer njegov pozdrav Ante Paveliću, ki je prišel obiskat. Tudi ti fotografski posnetki so videti pristni. Verjetno je tudi, da bi bila Goebbels in Himmler izdelala proklamacijo večjega obsega in jo bolje izdelala, ako bi bil Hitler zares mrtev.

Zanimivo pa je naslednje: Dne 8. novembra so dobili častniki nevtralnih dežel uradno sporočilo, da bo Hitler najbrže govoril na dan obletnice monakovskega puča. To je največ doprineslo k temu, da

se je svet začel vpraševati, kaj je s Hitlerjem. Ako je Hitler res tako strašno zaposlen, da more sicer pisati govore, a jih potem ne more sam prečitati, bi bilo bolj pametno, ako bi bili Nemci takoj povedali, da to ni čas za govore. Toda še bolje — v nedeljo, dne 12. novembra je bilo uradno naznanjeno nemški publiki, da je bil Hitlerjev nagovor "Volkssturm" v zvezi na ploščo — za to je torej je našel čas — in da bo oddan tudi preko domačega radija. A nekaj ur pozneje, se je mesto te plošče nenadoma pojavil Himmler.

Za vse to pa je najti le eno samo razlago — Himmler in Goebbels sta mislila, da bo mogoče, postaviti Hitlerja pred mikrofona, da ga bosta mogla spraviti v pravo formo, da govori. Kdorkoli se je zanimal za Hitlerja in njegovo psiho-logijo, bo to razumel brez vsake težave. Hitler ima hude živčne napade — njegovo razpoloženje se čisto menja, od divje besnosti pa do popolne upanosti in obnemoglosti. Ako je bil v takem živčnem stanju, je lahko razumljivo, da so upali, da se bo umiril vsaj toliko, da bo mogel govoriti — in tudi da se bo zmotil, tako da je postalo potrebno, postaviti nekoga na njegovo mesto.

Tako prihajamo zdaj k drugemu vprašanju — zakaj je bilo sploh potrebno govoriti? Saj so drugi nacistični vodje že vse povedali in obrazložili, vse kar se tiče nemškega vojnega napora. Z izjemo Goeringa so skoro vsi nacisti, ki nekaj pomenijo govorili tisti dan, tako da ni videti nobene posebne potrebe za govor Hitlerja samega. Dvoje vzrokov je najti za to — prvič, Goebbels je hotel odgovoriti angleški propagandi, in drugič, niti eden nacističnih prvakov ne živi pri nemškem narodu toliko zaupanja kot Hitler.

To ni bilo prvič, da je angleška propaganda prisilila Hitlerja, da se je pokazal v javnosti v trenutku, ki mu je bil zelo neprijeten. Po bitki pri Stalingradu je Hitler obmolnil in molkal tako dolgo, da ga je izzvala angleška propaganda, ki je začela z vedno večjim poudarkom postavljati vprašanje, kje je, in kaj dela, češ, Fuehrer je končal svojo vlogo. Takrat je Hitler imel najkrajši govor vsega svojega življenja. Tudi pozneje se je to še ponavilo — in zdaj je Goebbels poskušal še enkrat pokazati Hitlerja, da bi postavil na laž te trditve. Toda Hitlerja ni bilo. Vse kar je mogel storiti, je bilo to, da je pokazal proklamacijo, ki nekoliko diši po Hitlerju, ki pa ni odpravila vseh dvomov v dušah slušalcev.

Toda tudi potreba, katero je mogel čutiti Goebbels, da odgovori angleški propagandi, ni zadostna razlaga za obsirnost te proklamacije in njeno vsebino. Še nekaj drugega je moralo biti. Ne smemo pozabljati, da sloni vsa nacistična zgradba na prisegi zvestobe Hitlerju kot Fuehrerju nemškega rajha. Nobeden nacistič-

nih prvakov nima nobene oblasti, ako mu je ni dal Hitler sam, ki je vir vse avtoritete. Cilj proklamacije pa je bil pokazati nemškemu narodu, da je Himmler tisti človek, kateremu je dal Hitler polnomočje za vse — polnomočje, da ga nadomešča. To je važno, kajti prej je veljal Goering za nadomestnika Hitlerja.

Nebistveno je vprašanje, da li je Hitler sam napisal govor ali ne. Proklamacija je pisana v pravi Hitlerjevi prozi in izraža tudi prave Hitlerjeve ideje — ali je vse to pristno ali ne, je nevažno. Oboje je precej lahko ponarediti. Z vso jasnostjo pa je izražena v tej proklamaciji politika, katero ima voditi Himmler. Značilno je, da proklamacija niti ne omenja vojaške situacije, in da so zunanja-politična vprašanja le na kratko omenjena.

Pravi namen proklamacije je bil le strahovati notranjo opozicijo — kot to dokazujejo namigavanja o egoizmu razredov, kot pri delavcih, in malodušnosti aristokracije.

Morda največ pa nam pove primerjanje med situacijo nacistične stranke v novembra leta 1923 in zdaj. Stranka je bila takrat razbita in je morala v podzemlje. Pa se je potem vendar povzpela na vlado. To se more zgoditi še enkrat, pravi Himmler med vrsticami. To je najnovejša miselnost nacistov, prav kot je bila pred 21 leti. S Hitlerjem ali brez njega.

Joseph Horvatin, veteran bitk v Južnem Pacifiku, na obisku v New Yorku

Včeraj nas je obiskala posebno dobro znana rojakinja v Chicago, Ill., ter sedaj stanujoča v naši naselbini Mrs. Darinka Horvatin, v spremstvu svojega sina Joseph Horvatin, kateri se sedaj nahaja na dopustu iz U. S. Navy, B/M-10. Naj bo omenjeno, da sin Joseph se je boril na Solomon otokih, Bougainville in na drugih krajih v Južnem Pacifiku. — Prav lepa hvala za obisk. Sinu Josephu pa srečen povratek na svoje mesto v mornarici ter skorajšno zopetno in to pot zmagoslavno in stalno vrnitev.

Kanadska jajca v Angliji

Ottawa. — Poljedelski oddelek osrednje kanadske vlade naznanja, da bodo v kratkem poslali iz Kanade v Anglijo stotine tisočev ducatov svežih jajc. Tozadevne pošiljke bodo pričele prihajati v pristanišča Anglije takoj po novem letu.

V Angliji dobiva prebivalstvo le jajčji prah, oziroma dehidrirana jajca, za katere nihče ne mara, dasiravno imajo ravno toliko redilne snovi, kakor navadna jajca, "ki so taka, kakor so jih izlegle kanadske kokoši". Imenovani urad tudi javlja, da je dobil iz Londona pisma raznih prodajalcev dehidriranih jajc, kateri svetujejo kanadski vladi, naj poskrbi za to, da se pomečejo vsi stroji za dehidracijo jajc — v morje.

Fort Erie, Ont. — Tukajšnji meščani so tekom minolega tedna imeli priliko videti "največjo omloto" na svetu, kajti železniški voz, ki je bil naložen do vrha s svežimi jajci, se je prevrnil, ko je v njega zavozilo šest z drugim blagom naloženih vozov. To se je zgodilo na Sarnia-Fort Erie železnici.

JOHN BUNKO
Pogrebnik in Embalmir
437 East 5th Street, New York
DOSTOJEN POGREB ZA \$150.—

(226-227)

RAZGLEDNİK

BOŽIČNE ZNAMKE

RAZGLEDNİK — Wednesday

Povočom božičnega praznika pošiljajo prebivalci Združenih držav in Kanade, kakor tudi (v manjši meri) prebivalstvo vsega ostalega sveta, svojim sorodnikom in znancem, vsakovrstne umetniški izdelane karte, s katerimi si medsebojno žele "veseli božični" in tudi noveletni praznik. Poleg običajnih poštnih znamk, prilipnemo na ta pisma tudi takozvane "božične znamke". Denar, ki se pridobi potom prodaje teh znamk, je kakor znano namenjen za lečenje tuberkuloze. To je vaskomur znano.

Siršem slojem prebivalstva pa zgodovina teh znamk ni znana in radi tega smatramo umestnim, ako o tem objavimo tozadevno zgodovino, oziroma kako so prišli ljudje v raznih deželah do tega, da so pričeli potom raznih organizacij prodajati omenjene božične znamke.

Pred štiridesetimi leti, je neke poštni vslužbenec na Danskem, čegar dnevna naloga je bila sortiranje številnih pisem, pričel premišljevat, kako bi se zamogo dobiti potreben denar za zdravniško pomoč tisočim otrokom, kateri bolujejo vsled snuše ali tuberkuloze. In baš par dni pred božičnim praznikom pojavila se mu je misel, da bi bile znamke, katere so ljudem tako koristne za medsebojno obveščanje, tudi koristne za bolne ljudi. To zadevo je potem razložil svojim predstavljencem, kateri so mu potem dovolili prodajati posebne vrste znamke, ki nimajo veljave za razpošiljanje poštnih pisem in predmetov, katerih vrednost se pa lahko porabi v dobrodelne namene, vlasti pa za reševanje človeških življenj zdravniškim potom. Na ta način so pričeli na Danskem par dni pred božičnim praznikom leta 1904, prodajati prve božične znamke, in na ta način dobljeni denar se je uporabljal za zdravniško pomoč otrokom, ki so болоvali vsled tuberkuloze. Omenjeni poštni vslužbenec na Danskem, čegar ime je bilo Einar Holboell, je

bil torej prvi človek, kateri je storil najboljše mednarodno delo za pomoč bolnikom.

V Združenih državah, kakor tudi v Kanadi, imeli smo že več let pred Holboellovim takozvanim izumom, meddržavno organizacijo, imenom "Tuberculosis Association", katere namen je isti, kakor se je pojavil pred štiridesetimi leti omenjenemu danskemu poštnemu vslužbenec. Ta organizacija si je potem prisvojila Holboellove nasvete in indirektno prevzela prodajo božičnih znamk, katere so se našemu prebivalstvu silno priljubile, tako, da sedaj, ob božičnem času, so skoraj vsa pisma opremljena z temi znamkami. Z na ta način pridobljenim denarjem, se je že rešilo na tisoče življenj, kajti statistično se je dokazalo, da se je število smrtnih slučajev radi tuberkuloze od leta 1900 nadalje pomajšalo za 75 odstotkov.

Boj proti tej bolezni pa seveda še nikakor ni končan, in se mora nadaljevati tako dolga, kakor boj proti fascistični kugi — in radi tega smo verjeli, da si bode vsakdo tudi letos omislil potrebno število božičnih znamk.

NEW YORK WAR FUND

FOR OUR OWN - FOR OUR ALLIES

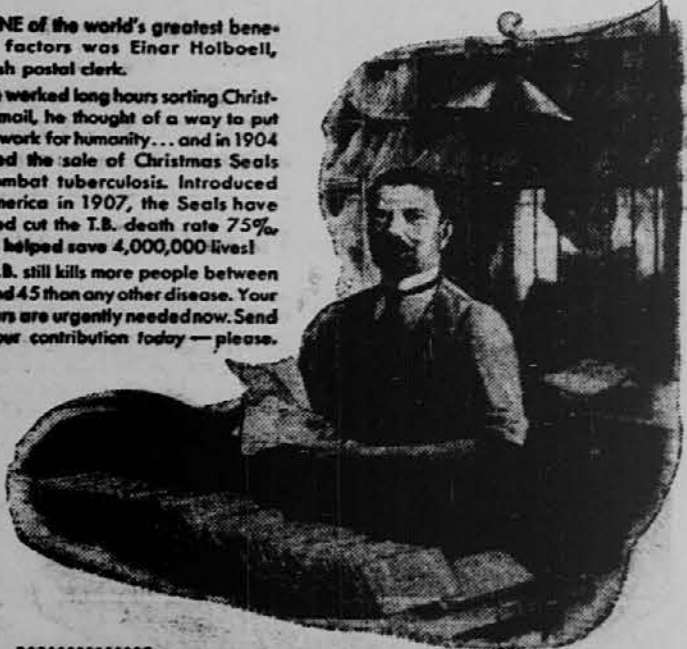
NAŠ FOTOGRAF

The Home of Beautiful Photography
57-18 Myrtle Avenue,
Brooklyn 27, N. Y.
Tel. HEgeman 3-6046

How a Dane Saved 4 Million Americans!

ONE of the world's greatest benefactors was Einar Holboell, Danish postal clerk. As he worked long hours sorting Christmas mail, he thought of a way to put it to work for humanity. . . and in 1904 started the sale of Christmas Seals to combat tuberculosis. Introduced in America in 1907, the Seals have helped cut the T.B. death rate 75%, have helped save 4,000,000 lives! But T.B. still kills more people between 15 and 45 than any other disease. Your dollars are urgently needed now. Send in your contribution today — please.

BUY CHRISTMAS SEALS!
The National, State and Local Tuberculosis Associations in the United States

KAKO JE DANEC REŠIL 4 MILJONE AMERIKANCEV!

Največji svetovni dobrotnik je bil Einar Holboell, danski poštni uradnik. Ko je delal dolge ure, ko je sortiral božično pošto, je mislil, kako bi pomagali človeštvu. . . in leta 1904 je pričel prodajati božične znamke za pomoč bolnim otrokom. Uvedene leta 1907 in so pomagale znižati umrljivost za jetiko 75%. In so pomagale ohraniti 4,000,000 življenj.

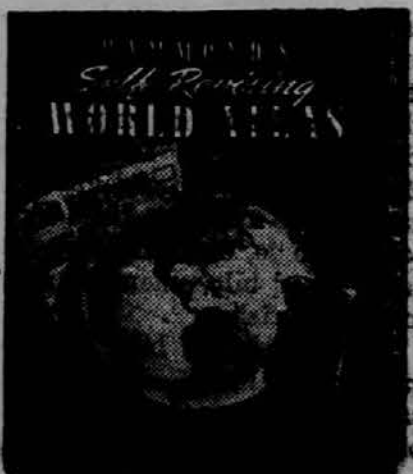
Toda jetika še vedno umori več ljudi med 15 in 45 let kot katerakoli druga bolezen. Vaši dolarji so nujno potrebni. Pošljite svoj prispevek še danes — prosimo.

Kupite Božične Znamke!
The National, State and Local Tuberculosis Association in the United States.

NOVA IZDAJA "Hammondov SVETOVNI ATLAS"

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našim poročilom.

Zemljevidi so v barvah, Cena 50 centov
Naročite pri: "GLAS U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivašo in delajo Slovenci

vojaštva

Sedanja opozicija proti zgoraj imenovanem vladinem predlogu šteje 73 poslancev. Predno je prišlo do vložitve predloga, imela je vladina stranka 161 poslancev. Toda od tedaj nadalje so štirje poslanci vladne stranke prestopili k opoziciji. Pri vsem tem je pa tre-

Obroči, ki so izdelani iz plastike, izgledajo ravno tako, kakor oni iz gumije, tako da jih ni prepoznati ako človek ni v tem pogledu pravi izvedenec. Tudi jim olje in gazolin prav nič ne škoduje. Za sedaj še ni znano, kdaj bodo novovrstni obroči na prodaj za splošno porabo lastnikov avtomobilov.

**DRŽAVLJANSKI
PRIROČNIK**
Knjižica daje poljedna navodila,
kako postati ameriški državljan
(V slovenščini). Cena 50 centov

Dobito pri Knjigarji Slovenie
Publishing Co., 216 West 125th
Street, New York 11, N. Y.

Vancouver, B. C. — Tukaj se je ravnokar zaključila konvencija organizacije gozdarjev, znana pod imenom "International Woodworkers". Pri konvenciji se je zaključilo, da se v nadalje poskrbi za to, da se nemudoma prične z pogoz-

Cena \$2
 Lično v platnu vezana.
 13 poglavij — 413 strani
KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
 216 W. 18th Street
 New York 11

tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za
kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in
izpopolniti.

Naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 12th Street New York 11 N.Y.

DELA
Vprašajte pri:
TERRY WALLETTS
102 WEST 101st ST., N. Y. C.
(226-232)

MILLINERY
SIVAŠKE SLAMNIKOV na finih ki-
tah. Dobra plača. CODETTE, 40 W
37th ST., New York (230-232)

Naročite jo pri:
KNJIGARNI "GLASA NARODA"
 216 W. 18th Street New York 11. N. Y.

tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za
kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in
izpopolniti.

Naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 12th Street New York 11 N.Y.

DELA
Vprašajte pri:
TERRY WALLETTS
102 WEST 101st ST., N. Y. C.
(226-232)

MILLINERY
SIVAŠKE SLAMNIKOV na finih ki-
tah. Dobra plača. CODETTE, 40 W
37th ST., New York (230-232)

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

(18)

Izpočetka je gospodinja trpela, da jo je Mica poučila o kakšni stvari, rekoč ji: "To smo delali doslej tako-le," ali pa: "Doslej je bila v hiši taka navada" in dekl je ugajalo, da je na ta način včasih tudi njena obveljala. Ali že drugi dan po tistem, ko je imela z Jernejem oni pogovor, se je pripetilo, da se je gospodinja vsled neke njene besede jezno obregnila nanjo. Ko se je ozrla gospodinja v obraz, je opazila, da je ta ves izpremenjen. Nekaj zlobnega je švignilo hipoma iz njenih oči. Bilo je, kakor bi se bilo zablisknilo za goru... odsev daljnega hudournja! Mica se je nehote spomnila hlapčevih besed. Izrekla je bila nekaj povsem nedolžnega in še to s primerno ponižnostjo — pa precej tak srd! Kaj, ko bi Jernej le prav imel!

Trije, štirje dnevi so nato potekali, ne da bi bila Mica še kaj takega opazila. Pozabila je že na tisto in opozorila je zopet gospodinja na nekaj, kar po njenem mnenju ni bilo prav. A tedaj je Mlakarica vzrojila in se razjezila.

"Zdaj imam pa že zadosti tega — kljubovanja!" je vzkliznila. "Rada bi vedela, kdo je tukaj gospodinja, ali si ti, ali sem jaz? ... Jaz hočem, da se stori tako, kakor sem jaz ukazala, in nič drugače! Kako ste delali prej, to meni nič mar. Le enkrat se mi prodajaj svojo modrost, pa ti pokazem, kdo sem jaz in kdo si ti!"

In še nekoliko takih besed je padlo, ki jih je občutila strmeča in iznanađena Mica kakor zasušnice. Umočnila je in v svoji poparjenosti ni vedela drugega, nego da je šla tožit Jerneja, kaj se ji je prigodilo. Jernej pa se je nasmejaj in rekel samozavestno, kakor človek, ki je popolnoma prepričan o resnici svojih besed:

"Ali ti nisem pravil? Pa to ni še vse. Jaz ti rečem, pri nas bo še polno pelo, poleno!"

"Po meni menda vendar ne?" se prestraši Mica.

"Najbližja si ji ti in ne obljubim ti dvakrat, da ne boš ti tista, ki okusi prva, kako znamo biti ljubeznivi pri nas."

Jernej se zavijti na voz, ki ga je bil napregel med pogovorom in oddrda na polje, Mica pa se vrne nemalo potrta v hišo. Pri rajni Mlakarici se je tako prijetno služilo in navadila se je bila navzlic gospodarjevi osornosti hiše ta, ko, da bi si bila le nerada iskala druge službe. Skrbela jo je zaradi tega bodočnost...

Tako so bili začeli pri Mlakarju polagoma govoriti drugače drug z drugim neko' so govorili doslej in po preteklih štirih, petih tednih so napočili drugi časi. Najprej se je bila sprijela gospodinja z dečko, potem so prišli lepo počasi še drugi na vrsto. In skoro vsak dan je bila gospodinja bolj sitna, bolj oblastna. Zlasti stari Mlakar je moral požirati grenke, odkar je bila gospodinja pokazala svoje prave lastnosti. Ni mu odšlo, da je začela nekako trdo postavljati jedi predenj in da mu z vsakim dnem bolj nerada streže. Vsak hip je pričakoval, da mu zabrusi tudi kako bridko v obraz. In zabrusila mu jo je. Izpočetka je samo godrnjala, potem je govorila razločneje. Zdaj in zdaj mu je priletelo na uho:

"Starec nemarni! Saj mu nič ni, samo len je tako!"

In če je kdaj komu drugemu velela, da naj ponese starčku jedi k postelji, je navadno dodala:

"To pa staremu tja postavi, da bo sit!" ali pa: "To nesi staremu sitnežu tja za peč!"

Ali akoravno so starega Mlakarja take stvari bolele, je imel vendar še raje, da je postopala njegova sinah na tak način z njim, nsega da bi se mu bila prilizovala. Ker je ni maral, je prenašal težje njeno prijaznost nego njeno surovost. Kaj mu je hotela njena prijaznost, ko je pa vedel, da je vse to sama linavščina, preračunjena na to, da bi ga o prvi priliki lahko tem luže zadel.

Bridko je občutila izpremembo Anica. Kakor bi jo bil vzdramil kdo iz manečih sanj, tako ji je bilo, ko so začele leteti nanjo najprej sovražne besede, potem pa še trdi udarci. Njena otročja duša je bila že okrevala skoro, vimaldeje poredkeje se je spomnila materine smrti, in rane, ki jih je bila zadala njenemu mlademu srečju smrt drage matere, bi se bile zacilele morda popolnoma, ko bi ji ne bilo mačehino početje nenadoma zopet priklicalo v spomin, kako velika, nenadomestna izguba jo je doletela. In to izgubo je čutila od dne do dne živeje, ker je z vsakim dnem bolj ginila ona obzirnost, katere je kazala nekaj časa do nje mačeha. Končno so prišli časi, ko zanjo sploh ni imela več lepe besede. Samo rohnela je še na njo, pa naj ji je kaj ukazovala ali ji rezala košček kruha, kadar je bila lačna.

Ljubezni do svoje pastorki Mlakarica ni nikdar čutila, a sovražstvo do nje ji je podžigalo sto in sto malenkostnih stvari, za katere bi se niti menila ne bila, ako bi bila imela blago srce. Z divjim srdom jo je navdalo že to, če je omenil kdo, da je pridna in da se lepo vede.

Ko so se otroci pripravljali za birmo in je gospod župnik pohvalil Anico, Tonice pa ne, je bila vsa iz sebe. Tonice bi ne bila smela po njeni misli njena pastorka v ničemer nadkriljevati. Zmerjala je gospoda župnika ter ga dolžila nepoštenosti in krivici. Zdelo se ji je v resnici nemogoče, da bi bila hči one sovražne prednice njene bolj prebrisane nego njena Tonica.

Še hušje sovražstvo do pastorki pa se ji je obudilo v prsih, ko je zapazila, kako lep obrazek ima in da postane mnogo čednejša nego njena hči. Ze sedaj je računila s prihodnostjo, že sedaj se je balala, da ne bi bila Anična lepota kdaj njeni Tonici na škodo.

(Dalje prihodnjš.)

Kratka Zgodba

Naskok na zlato utrdbo

(Nadaljevanje.)

Stevens je v pisarni nemirno hodil sem in tja. Ze štiri minute je amokala utrdba X. Znaki iz utrdbe XII. so bili pretrgani in nerazločni. Bombniki so letali visoko v ozračju in so obupno javljali prošnje za znake. Oba polka iz utrdbe sta urno naskočila in prišla iz plasti mlečne megle; nč več nista našla pot nazaj in sta streljala v meglo, od koder so ječali kriki drugih ljudi. Brzotavi so delovali ko nori; z vseh strani so se oglašali klici. Stevens je obstal pred stikalno ploščo. Male luči so se zasvetile in spet ugasile. Natančno je mogel slediti pot napadaleev. Bežen pogled na meirilo — elektrika je bila prekinjena. Čuvaj, — vratar je sporočil, da je pridrvelo v poslopje tri sto deset napadaleev. "Drugi ni moči doseči." Stevens je siknil kletvico. "Ta meglia!"

Pristopil je k oknu in pogledal skozi vrtljive valje. Iz begajoče bele gmote se je oglašalo pokanje pušk in votlo bobnenje bomb. Brez dvoma, bilo je najmanj tri sto napadaleev, ki so zahlepleli po zlato.

Ko senea se je neka prikazen izvila iz megle in majhen, temen predmet je sfrčal proti poslopju. Stevens bi se bil najraje zagrohotal. Z bombami na štrikratno plast iz jekla in betona! Druga bomba je prasnila v hišo. Dvoje oken se je živketaje razpočilo; nekdo je zatulil in omahnil. Za hip je nastal mrtvaški mir, nato rezko povelje: "Pozor — strupeni plin — maske!" Sikaje je polzel ubijajoči plin iz povsod, kakor prst je strupeni žarek vrtal v meglo in se razširjal. A ljudje tam zunaj so bili opozorjeni. Hrečanje so se razpočila vrata neke, ognjeni orkan je planil iz hiše, toda bombe so druga za drugo frčale v odprtino vrat. Prav spredaj je razkoračeno stal "stari Salamander" ko pred kakim gorečim petrolejskim vrelem in njegove bombe so strahotno dobro zadevale. Šlo je na življenje in smrt; a neke je stal velikanski hrib zlata, v katerega se je zaletaval ko norec.

Ob sedmih in pet minut je dal Stevens z znakom ukaz: "Vsi na hodnike. Vhodi zaprite. Ne streljajte več!"

Ob sedmih in devet minut je planil Milford v utrdbo in pazno motril svojo plinsko uro. "Normalno." Strgal si je masko z obraza in je rezko zažvižgal. Megla je oživela. V obliki klina je gmota divjih mož divjea izraza prihrumela tjakaj. Utrdbe VI., VII., VIII. in IX. so začele spet naglo streljati.

Držajno zlato leži globoko spodaj pod zemljo, sedemnajst metrov pod zemljo v majhni, obokani kleti, ki je obdana z jeklom in betonom. Samo dva hodnika vodita k zlato; oba sta grozotno vijugasta. Na de-

sni in levi strani teh hodnikov se odcepijo drugi hodniki, ki se daleč neke izgubljajo v zemljo ali pa jih je že čez nekaj korakov konec. A Stevens je vedel za pot. Osebo je vodil moštvo. Na hodnikih je bilo toplotno in zatohlo. Rezko so se svetile električne luči. Gruča je bila manjša in manjša. V poslednjem prostoru je bilo šest in trideset mož. Težka vrata so se zaskočila. Vrtilo je šinilo kvišku — pojoč glas se je odzval: "Voda." je nekdo tiho dejal. Potem so vsi zaslišali: bilo je, ko da bi se morje zaganjalo v pečine. Neskončne množine vode so od nekeod hrumele iz tisočeri odprtini se stisnile k stenam in se sikaje razlile mimo vogalov.

Morris je prvi stopil na hodnik. Imel je masko na glavi in dve granati v rokah. "Razstreliti," je rekel Milford. — "Kaj bi, ta reč vendar ni večna, saj so jo naredili le ljudje, pa ne bogovi." Štrideset korakov je stopil že naprej; za njim so šli Pryce, Faye in Stikki. Nato pa se je dvajset napadaleev vrglo na hodnik, navzlic besnim ukazom Milforda. Pohlep po zlato jih je zgrabil. Tu je bilo zlato — kar tu pred nosom: milijarde v zlato! Prvi hodnik se je odeepil in Morris je obstal. Drugi so ga dohiteli in se gnetli za njim. Tedaj je privihral zelenkast oblak skozi hodnike. Plesoč, iskreč, valeč se zid — vode, vode in vode. Voda je z grozotno besno okrutnostjo navalila na vse te ljudi, jih podrla na tla, jih butala ob stene, jih odnašala ven in jih v loku zadegavala v vžo utrdbe. Vrelec divje vode je plin-skal iz zemlje. Spredej, zadaj, na desni in levi se je valila voda iz odprtini. Divja voda! Napadaleci so se umikali, strahotni kriki so se dvigali kvišku, voda jim je segala že do kolen. "Nazaj! — oklopni vozovi!" Šele zdaj so pomislili na smešni nasip krog in krog utrdbe, ki so se mu tako smejali. To je bila kotlina za jero — dva metra globoka — in če bodo letala utonila v njem?

General Delahay je ob sedmih in dvajset minut prispel s štiri oklopni vozovi in osemdesetimi letali k steni iz mlečne megle. "Bodite nared," je zaukazal general: "Kaj? Naskok? Čemu pa? Kar pustite, dragi moj; napadaleci bodo že sami prišli, ko bo vodo še bolj narasla. Ali bodo morali pa plavati!" Zasmejal se je. "Zlato je na varnem. Črpalka za vodo so dve sto kilometrov daleč od tod in ne more nihče do njih. Vsi vodi so osemdeset metrov globoko. Oh, zlato je bolj na varnem kot če bi ležalo sedem tisoč metrov globoko na dnu morja."

Ob sedmih in trideset minut so se prvi napadaleci prijavili izven megle. Iz številnih ran so krvaveli. Dvigali so roke in se dali odvesti. Noro je bilo, kar so bili započeli. Ko se je megla razblinila, je ležalo osem in osemdeset napadaleev zraven sto desetih

branilcev mirno na tleh. Stevens je telefoniral državnemu tajniku: "Razen tega dogodka od davi — ni ničesar novega. — Voda se odteka."

Razširjanje tuberkuloze v Kanadi

Zdravstveni odsek osrednje kanadske vlade naznanja, da je v Kanadi pomrlo radi tuberkuloze od početka vojne več ljudi, kakor pa jih je bilo ubitih v vojni. Od početka vojne pa do sedaj je namuč v Kanadi umrlo radi imenovane bolezni nad 30,000 ljudi, in 90 tisoč nadaljnjih oseb je tekom istega časa obolelo za tuberkulozo. Samo tekom lanskega leta je radi tuberkuloze umrlo skoraj 6,000 kanadčanov v starosti od 15 do 45 let.

HELP WANTED ::

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

SUPERINTENDENT

SAMO VROČA VODA
HIŠA ZA 8 DRUŽIN
STALNO DELO
Dobre Delavske Razmere
PRILAZNO STANOVANJE 4 SOB (ne v kleti) in \$15 Mesečne Plače
ALBERTI & ROMANO
143 West 4th St. N. Y. C.
(232-238)

MOŠKE ZA LAHKO TOVARNIŠKO DELO
NOČNO STALNO DELO — ČEZURNO DELO — Vprašajte pri:
CLADWELL PRODUCTS INC.
142 W. 24th St. N. Y. C. 2nd Floor
(236-232)

DELO DOBE MOŠKI
BAND SAW OF BRONZE
FOUNDRY
Vprašajte na:
987 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
(236-232)

FOUNDRY HELPERS
STALNO DELO
VISOKE PLAČE
FRANK'S FOUNDRY
572 SMITH STREET
BROOKLYN
(236-232)

MOLDERS
BENCH AND FLOOR
stalno delo — dobra plača — poldruga plača za nadurno delo — unijska delav.
METROPOLITAN IRON FOUNDRY
804 METROPOLITAN BROOKLYN
(236-232)

PLATERS HELPERS
32½ UR NA TEDEN: 6 DNI \$37.50
STALNO DELO
Kings Electro Plating Co.
252 JAVIA ST., BROOKLYN
(GREENPOINT)
(236-232)

NAPRODAJ
Dobro ideja MACHINE SHOP v NEW YORKU z vsemi potrebnimi stroji. V obratu že 41 let. Lastnik je Slovenec in jo tudi želi prodati svojemu rojaku. Vprašajte pri: "Glas Naroda", 216 W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-1242. (12-4)

Angleški
Molitveniki
V krasni vezavi, najfinejšega izdelka.
"KEY OF HEAVEN"
v finem usnju \$1.75
Naročite pri:
SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

"AN AMERICAN ROMANCE"

"An American Romance", prvi zanimivi film življenja naseljenca v Ameriki, v kateri igra glavno vlogo Steve Dugos, (Brian Donlevy), v Loew's State Theatre, Broadway in 46th Street, New York.

DELAVCE IŠČEJO ::

PORTERS — WATCHMEN
ponoči in podnevi — dobra plača — stalno delo — izvrstne delavske razmere. Plačane počitnice — Povojna prilžnost
CLEANING CONTRACTORS
110 W. 34th St. N. Y. C.
(Room 401)
(231-237)

UPHOLSTERERS
STALNO DELO — DOBRA PLAČA
POVOJNA BODOČNOST
DOBRA VOŽNJA
VICTORY ART
160 MONROE ST. N. Y. C.
(231-233)

TOOLMAKERS
MACHINISTS
Stalno delo — dobra plača — poldruga plača za nadurno delo — povojna prilžnost — izvrstne delavske razmere
STEEL PROCESSING CO.
142 JACKSON ST. BKLYN
(230-236)

PORTERS
FOR BAKE SHOP
37 ur na teden — stalno delo — dobre delavske razmere. Vprašajte:
2631 BROADWAY near 100th St.
New York City
(230-232)

HANDYMAN
RETAIL FURNITURE
STORE
STALNO
TRAJNO
Mr. Caldwell
49 JUNIUS ST., 6th fl.
BROOKLYN, N. Y.
(230-232)

GENERAL UTILITY MEN
FOR PLASTICS
ISKUŠENOST NI POTREBNA
PONOČNO DELO
PLASTER MEN IN PATTERN
MAKERS — PODNEVI
ART PLASTIC, 33-22 57th St.,
WOODSIDE, L. I.
(236-232)

COOK — ASST. COOK
POT WASHERS
DOBRA PLAČA — PRIJETNE DELAV-
SKE RAZMERE
Vprašajte: CHIEF
HOTEL SAVOY PLAZA, 6 E. 59th St.
New York City
(230-232)

MOŠKI — MOŠKI
Splošno tovarniško delo, iskusenost ne-
potrebna. Prilžnost za napredovanje
in nadurno delo. Dobre delav. razme-
re; stalno delo. HENRY HEIDE, INC.
313 Hudson St., cor. Vandam (7th Av.
Sub. to Houston or 8th Av. Sub to
Spring.) — Essential Workers Need
Release Statement.
(230-236)

PAINTERS
3 PAINTERS. DORRI MEHANIKI
\$10 NA DAN; stalno delo; dobra pla-
ča. dobro prevažanje. Vprašajte:
467 EAST 180 ST., N. Y. C.
RA 9-3828
(230-236)

PORTER — FIREMAN
IZVRSTNA STANOVANJSKA HIŠA
Dobra početna plača — poldruga plača
za nadurno delo — stalno delo — povoj-
na prilžnost, dobre ure, dobre delav-
ske razmere, plačane počitnice. Vpra-
šajte: SUPERINTENDENT, 136 E.
36th STREET, N. Y. C. (226-232)

Tovarniški Delavci

VAŽNA INDUSTRIJA
Dobre Delavske Razmere
TUDI:
DELNO DELO
Podnevi ali Ponoči
Vprašajte:
DENSEN
BANNER CO.
INDUSTRIAL AVE.
Ridgefield Park, N. J.
(232-238)

WALL WASHER
\$145. NA MESEC IN HRANA
5½ dni na teden — Stalno delo
Vprašajte: Housekeeper
PARK EAST HOSPITAL
112 E. 33rd St., N. Y. C.
(230-236)

UPHOLSTERER'S
HELPERS
dobra plača, stalno delo, dobra pre-
važanje, povojna bodočnost. Vprašajte
GREATER N. Y. BEDDING CO.
2516 ATLANTIC AVE. BKLYN, N. Y.
(230-236)

PORTERS
STALNO DELO
DOBRA PLAČA
DOBRE DELAVSKE
RAZMERE
STALNO
VPRASHAJTE: MR. MARLOW
333 EAST 43rd STREET
New York City
(230-232)

VACUUM MAN
DOBRA PLAČA — STALNO DELO
HOTEL PARAMOUNT
235 W. 46th St., N. Y. C.
(230-236)

HOUSEMAN
VACUUM — DOBRA PLAČA
STALNO DELO
HOTEL PARAMOUNT
235 W. 46th St., N. Y. C.
(230-236)

PORTER (Lobby)
DOBRA PLAČA — STALNO DELO
HOTEL PARAMOUNT
235 W. 46th St., N. Y. C.
(230-236)

MOŠKO in ŽENSKO DELO
HELP WANTED
(Male and Female)

ZAKONSKI PAR
HOTEL NA EAST SIDEU
NOČNO DELO — od ponoči do 8 zjutraj.
Stalno delo — dobra plača — prijetne de-
lavske razmere. PISite:
BOX A107, 120 BROADWAY, Rm 736
New York City (230-236)

LATHE OPERATORS
MOŠKI ALI ŽENSKE
DOBRE URE IN DOBRA PLAČA
FIRST NATIONAL TECHNICAL
CO., 129 W. 20th St., N. Y. C.
(227-233)